

יד לחודש

עב א לשלמה אלהים משפטך למלך תן וצדקתך לבן מלך: ב ידון עמך בצדק וענייך במשפט: ג ישאו הרים שלום לעם ונבעות בצדקה: ד ישפט עניי עם יושעי לבני אביון וידבא עושק: ה ייראוך עם שמש ולפני ירח

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

למצא חן וחסד

לשלמה אלהים משפטיך (עב, א): [שימוש תהלים לפרק עב] כתיב אותו ותלהו עליך ותמצא חן וחסד בעיני הבריות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלהים, ה' מן יאשרוהו וטוב שלא ירד מנכסיו.

— זוהר תהלים —

ייראוך עם שמש. ואף על גב שהרי בארנו את הפסוק הזה, אמר רבי אלעזר, אלמלא שבני העולם הם אטומי לב וסתומי עינים, לא יכולים לעמד מקול הנעימה של גלגל השמש כשנוסע (ויצא) ומשבח לפני הקדוש ברוך הוא.

זמן תפילת מנחה לפני ששקעה חמה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' (פרשת בראשית)] ומשום כך, אמר רבי אלעזר, אסור לו לאדם לומר את תשבחות תפלתו אלא עם דמדומי החמה, שכתוב ייראוך עם שמש. וכן אמר רבי אלעזר, התפלה והתשבחת של הלילה, מששקעה החמה טרם נראתה הלבנה, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש, זוהי תפלת הבקר. ולפני ירח וגו', זוהי תפלת הלילה.

מאותו יום נדרתי שלא להקדים שלום רק לאדם צדיק

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' מקץ (ד' טז)] רבי חייא רבי יוסי היו הולכים בדרך. בינתים ראו איש אחד שהיה בא מעטף בעטוף של מצוה וכלי

זמן התפלה הוא מיד עם שמש תחלת היום

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' וישלח (ד' קעח)] ועכשו שהאיר השמש, הוא זמן התפלה להתפלל, כמו שבארוהו, שכתוב (תהלים עב) ייראוך עם שמש. מהו עם שמש? לשמר אור השמש עמנו להאיר לה, שהרי יראה עם השמש צריך, ולא להפרידם. וכשלא מאיר היום, הוא לא יראה עם השמש, וצריך לחבר אותם כאחד, וזהו עם שמש.

בשעה שנוסע השמש בגלגליו פותח בקול נעימה ואומר שירה

ייראוך עם שמש (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (ד' קצ"ו)] בשעה שיוצאת השמש ביום, ישראל נוטלים שירה למטה, והשמש למעלה, שכתוב ייראוך עם שמש. בשעה שנוסע השמש בגלגליו, פותח בקול נעימה ואומר שירה. ואיזו שירה אומרים? (תהלים קד) הודו לה' קראו בשמו וגו'. (שם) שירו לו זמרו לו וגו'. וישראל משבחים את הקדוש ברוך הוא ביום עם השמש. זהו שכתוב (שם עב)

דור הדרים: ו ירד כמטר על גו כרביבים וריוף ארץ: ז יפרח בימיו צדיק ורב
 שלום עד כלי ירח: ח וירד מים עד ים ומנחח עד אפסי ארץ: ט לפניו יברעו
 ציים ואיביו עפר ילחכו: י מלכי תרשיש ואיים מנחה ישיבו מלכי שבא וסבא
 אשפר יקריבו: יא וישתחוו לו כל מלכים כל גוים ועבדוהו: יב כי יציל אביון
 משוע ועני ואין עזר לו: יג יחס על דל ואביון ונפשות אביונים וישוע: יד מתוך
 ומחמם ונאל נפשם ויקר דמם בעיניו: טו ויחי ויתן לו מזהב שבא ויתפלל
 בעדו תמיד כל היום יברכנהו: טז יהי פסת בר בארץ בראש הרים ירעש

== זוהר תהלים ==

שמשתדלים היו בתורה, קרב אליהם
 ונתן להם שלום.

אמר להם, רבותי, במה חשדתם אותי
 כשנתתם לי שלום ולא השבתי
 לכם? אמר לו רבי יוסי, אולי היית
 אומר תפלה או מרחיש בתלמודך. אמר
 להם, הקדוש ברוך הוא ידון אתכם לכף
 זכות. אבל אמר לכם, יום אחד הייתי
 הולך בדרך, מצאתי איש אחד והקדמתי
 לו שלום, ואותו איש היה שודד, וקם
 עלי וצער אותי, ואלמלא שהתגברתי
 עליו הצטערתי. מאותו יום נדרתי שלא
 להקדים שלום, רק לאדם צדיק, אלא
 אם הפרתיו בראשונה, משום שיכול
 לצער אותי ויתגבר עלי בכח, משום
 שאסור להקדים שלום לאיש רשע,
 שכתוב (ישעיה מט) אין שלום אמר ה'
 לרשעים. ואותה השעה שראיתי אתכם
 ונתתם לי שלום ולא השבתי לכם,
 חשדתי אתכם, משום שלא ראיתי בכם
 מצוה שנראית בחוץ, וכמו כן הייתי
 חוזר על תלמודי, אבל עכשו שראיתי
 אתכם שאתם צדיקים, הנה הדרך
 מתקנת לפני.

זין קשורים תחתיו. אמר רבי חייא,
 האיש הזה, אחד מן השנים יש בו - או
 שהוא צדיק שלם, או שהוא בשביל
 לרמות את בני העולם. אמר לו רבי
 יוסי, הרי החסידים העליונים אמרו, הרי
 דן כל אדם לכף זכות. הנה שנינו, אדם
 שיוצא לדרך, יתפון לשלשה דברים -
 לדורון, לקרב, ולתפלה. מנין לנו?
 מיעקב. שהרי הוא התפון לשלשת אלו,
 וזו עצמו לדורון, לקרב ולתפלה.
 והאיש הזה הוא הולך בדרך, הנה יש
 בו עטוף של מצוה לתפלה, והנה בו
 כלי זין לקרב. כיון שיש בו שני אלה,
 השלישי אין לרדף אחריה. כשקרב
 אליהם, נתנו לו שלום ולא השיב להם.
 אמר רבי חייא, הנה אחד מאותם
 השנים שראויים להיות בו - אין בו,
 שהרי לא תקן עצמו לדורון, ובדורון
 כלול השלום. אמר רבי יוסי, אולי היה
 משתדל בתפלתו, או שמרחיש תלמודו
 כדי שלא ישפח אותו. הלכו יחד, ולא
 דבר אותו האיש עמיהם. אחר כך
 נשמטו רבי חייא ורבי יוסי והשתדלו
 בתורה. כיון שראה אותו האיש

בְּלִבְנוֹן פָּרִיז וַיִּצְיָצוּ מַעִיר בְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ: י' יְחִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם לְפָנֵי שְׁמֹשׁ יְגִיז וַיִּנּוֹן
 שְׁמוֹ וַיִּתְּבָרְכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיִם וַאֲשֶׁרֵהוּ: י"ח בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 וְיִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: י"ט וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ
 אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: כ בָּלוּ תַפְלוֹת דָּוִד בֶּן יִשָׁי:

תפלה בעל תשובות
 תפלה בעל תשובות

—== זוהר תהלים ==—

של העולם עתידים למצא נסתרות של חכמה ולדעת בו קצים וחשבונות ובאותו זמן יתגלה לכל

יהי שמו לעולם לפני שמש יגזי וינון שמו וגו' (עב, י'): [זוהר ח"א פרשת וירא דף ק"ח.ג.]

כשבאו אל רבי שמעון, ספרו לו המעשה הזה. אמר להם, אולי בקץ המשיח של אותם אותיות הייתם עסוקים? אמרו לו, את זה לא ידענו, שהרי הכל נשכח מעמנו. אמר להם רבי שמעון, שאין רצון הקדוש ברוך הוא בזה שיִתְגַּלֶּה כָּל כֶּף לְעוֹלָם, וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו תינזקות של העולם עתידים למצא נסתרות של חכמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו זמן יתגלה לכל. זהו שכתוב (צפניה א) כי אז אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים וְגו'. מה זה אז? בזמן שתקום כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וַיִּקֶּם אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְ אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שֶׁפָּה בְרוּרָה לְקִרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבֹדוֹ שָׂכֵם אַחַד.

הנהגה שתהיה קודם ביאת המשיח יהי שמו לעולם לפני שמש יגזי וינון שמו ויתברכו בו כל גוים ואשרוהו: (עב, י'). [זוהר (ח"ב דף טז.)] רבי שמעון הרים ידיו, ובכה ואמר, אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן. אוי למי שיזדמן באותו זמן - משום שכשיבא הקדוש ברוך הוא לפקד את האילה, יסתכל מי הם אותם שעמדו עמה, בכל אותם שנמצאים עמה, בכל מעשי כל אחד ואחד, ולא ימצא צדיק, שכתוב (ישעיה סג) ואביט ואין עוזר. וכמה צרות על צרות לישראל. אשרי מי שיזדמן וימצא באותו הזמן - משום שאותו שיעמד באותו זמן באמונה, יזכה לאותו אור של שמחת המלך, ועל אותו זמן כתוב (זכריה יג) ויצרפתיים כצרף את הכסף ובחנתיים כבחן את הזהב וגו'.

כשיהיה קרוב לימות המשיח אפלו תינזקות

ספר שלישי

עג א מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב: ב ואני במעט
 (נמוי) נמיו רגלי באין (שפכה) שפכו אשרי: ג כי קנאתי בהוללים שלום
 רשעים אראה: ד כי אין חרצבות למותם ובריא אולם: ה בעמל אנש אינמו
 ועם אדם לא ינגעו: ו לכן ענקתמו נאווה יעטף שית חמם למו: ז יצא מחלב

== שימוש תהלים ==
 להנצל מפחד

אך טוב לישראל (עג, א): [שימוש תהלים לפרק עג] להנצל משמד אמור אותו ז' פעמים בכל יום.

== זוהר תהלים ==

משום שטוב הוא לישראל, יש לישראל
 חלק לעולם הזה, ובעולם הבא לראות עין
 בעין את מראה הכבוד, ככתוב (ישעיה נב) כי
 עין בעין יראו בשוב ה' ציון. ברנף ה'
 לעולם אמן ואמן.

כי קנאתי בהוללים וגו' (עג, א): [זוהר
 בראשית פ' וישלח (ד' קטו)] בא ראה,
 כשדוד המלך נצל מאכיש מלך גת, אז
 אמר את זה, משום שהשכינה הקיפה
 אותו ונצל מהם מאכיש ומעמו, כל אותם
 שהתקיפו [שהקיפו] אותו. מה כתוב?
 (שמואל א כא) ויתהלל בידם, למה ויתהלל?
 היה צריך לכתב וישתגע, כמו שנאמר (שם)
 כי הבאתם את זה להשתגע עלי. אלא חזר
 על אותו דבר שאמר דוד בתחלה, שכתוב
 (תהלים עג) כי קנאתי בהוללים וגו'. אמר לו
 הקדוש ברנף הוא: חייך עדין אתה צריך
 את זה. כיון שנכנס לבית אכיש והחזיקו
 בו, מה כתוב? ויתהלל בידם, פאותם
 הוללים שקנא בהם בהתחלה. ואז באה
 שכינה ושרתה סביב דוד.

אך טוב לישראל כדי להדבק בו

מזמור לאסף אך טוב לישראל (עג, א): [זוהר
 בראשית פ' מקץ (ד' רה ע"א)] פתח
 ואמר, (תהלים עג) מזמור לאסף אך טוב
 לישראל אלהים לברי לבב. בא ראה,
 הקדוש ברנף הוא עשה את הימין ועשה
 שמאל להנהיג את העולם. אחד נקרא טוב,
 ואחד נקרא רע. ובשני אלה נכלל האדם,
 והתקרב בכל. ובאותו הרע, שהוא השמאל,
 נכללו עמים עובדי כוכבים ומזלות ונתן
 בצד שלהם, משום שהם ערלי לב וערלי
 בשר ולהטמא בו. אבל בישראל מה כתוב?
 אך טוב לישראל. ואם תאמר, לכולם? לא,
 אלא לאותם שלא נטמאים עם אותו הרע,
 שכתוב לברי לבב, משום שזה טוב וזה רע.
 טוב לישראל לבדם, ורע לעמים עובדי
 כוכבים ומזלות. אך טוב לישראל כדי
 להדבק בו, וכזה נדבקו ישראל בסוד עליון,
 בסוד האמונה, שהכל יהיה אחד. אמר רבי
 יוסי, אשרינו שלא טעינו בך, והרי הקדוש
 ברנף הוא שלח אותך אלינו. אמר רבי יוסי,

עִינָמוּ עֲבָרוּ מִשְׁפִּיזוֹת לִבָּב: ה יִמְיָקוּ וַיִּדְבְּרוּ בְרָע עֲשָׂק מִפְּרוֹם יִדְבְּרוּ: ט שְׁתָּנוּ
 בַּשָּׁמַיִם פִּיחָם וּלְשׁוֹנָם תִּחְלָדוּ בְּאָרְצָן: י לִבָּן (ישיב) יִשׁוּב עִמּוֹ הָלָם וְיָמִי מָלֵא יִמְצָנוּ
 לָמוֹ: יא וְאָמְרוּ אִיכָּה יָדַע אֵל וַיִּשׂ דַּעַה בְּעֲלִיּוֹן: יב הִנֵּה אֱלֹהֵי רְשָׁעִים וְשִׁלְוֵי עוֹלָם
 הִשְׁגֹּהוּ חֵיל: יג אֵךְ רִיק זַבְתִּי לִבָּבִי וְאַרְחִיץ בְּנִקְיוֹן פִּפְי: יד וְאֵחִי נִגְנַע כָּל הַיּוֹם
 וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים: טו אִם אָמַרְתִּי אֶסְפְּרָה כִּמוֹ הִנֵּה דוֹר בְּנֵיךְ בְּגִדְתִּי:
 טז וְאֵחָשְׁבָה לְדַעַת זֹאת עִמָּל (היא) הוּא בְּעֵינַי: יז עַד אָבוֹא אֵל מִקְדָּשִׁי אֵל
 אֲבִינָה לְאַחֲרֵיתָם: יח אֵךְ בַּחֲלָקוֹת תִּשִׁית לָמוֹ הַפְּלָתָם לְמִשְׁוֹאוֹת: יט אֵךְ הָיוּ
 לְשִׁמְחָה בְּרַנֵּעַ סִפּוֹ תִמּוֹ מִן פְּלֵאוֹת: כ בַּחֲלוֹם מִחֲקוּיִן אֲדַנִּי פָּעִיר צִלְמָם תִּבְּוֹה:
 כא כִּי יִתְחַמֵּן לִבָּבִי וּבְלִיּוֹתִי אֲשַׁתּוֹנֵן: כב וְאֲנִי בְעַר וְלֹא אֲדַע בְּהִמּוֹת הַיִּיְתִי
 עִמָּךְ: כג וְאֲנִי תָמוֹד עִמָּךְ אַחֲזֶתָ בְּיַד יְמִינִי: כד בַּעֲצָתְךָ תִּנְחַנֵּי וְאַחַר כְּבוֹד
 תִּקְחֵנִי: כה מִי לִי בַשָּׁמַיִם וְעִמָּךְ לֹא חִפְצָתִי בְּאָרְצָן: כו כָּלָה שְׁאֵרֵי וּלְבָבִי צוֹר
 לִבָּבִי וְחִלְקֵי אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לְעוֹלָם: כז כִּי הִנֵּה רַחֲמֵיךָ יֹאבְדוּ הַצְּמִתָּה כָּל זִוְנָה
 מִפְּנֵי: כח וְאֲנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים ^{תִּתְּנוּ לְעוֹלָם} לִי טוֹב שְׁתִּי בְּאֲדָנִי יְהוָה (קרי אלהים) מִחֲסִי
 לְסִפְּרָה כָּל מַלְאֲכֹתֶיךָ:

===== זוהר תהלים =====

ק"ט) טוב לי תורת פיך, אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקָדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא טוֹב, שְׂכָתוֹב (שם קמה)
 טוֹב ה' לְכָל, וְאֲזוֹ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צַדִּיק,
 כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב.
 וּכְשֶׁהוּא צַדִּיק, שְׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו,
 וּמְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בַּתּוֹרָה,
 מִשׁוּם שֶׁאֵין מִתְחַבֵּרֶת שְׂכִינָה אֶלָּא עִם
 טוֹב, שֶׁהָרִי צַדִּיק וְצַדִּיק הוֹלְכִים יַחַד.

כְּשֶׁבֶן אָדָם מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת טוֹב
 - אֲזִי מִתְקַרֵּב לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא
 טוֹב - וְאֲזוֹ מִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת צַדִּיק
 וְאֲנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו' (עג, כח):
 [זוהר תדט (דף ק"ו: סתרי תורה פרשת וישב)]
 פָּתַח אוֹתוֹ הַיְהוּדִי וְאָמַר, וְאֲנִי קִרְבַּת
 אֱלֹהִים לִי טוֹב וְגו'. בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבֶן אָדָם
 מִתְקַרֵּב לַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת טוֹב, שְׂכָתוֹב (שם

עד א משביל לאספה למה אלהים ונחת לנצח ועשן אפה בצאן
 מרעיתך: ב זכר עדתך קנית קדם גאלת שכמ נחלתך הר ציון זה שכנת
 בו: ג הרימה פעמיה למשאות נצח כל הרע אויב פקדש: ד שאגו צרורה בקרב
 מועדה שמו אותם אתות: ה ינדע במביא למעלה בסכך עין קרדמות: ו (ועתה)
 ועתה פתוחיה יחד בכשיל וכלפת יהלמון: ז שלחו באש מקדשך לארץ חללו

שימוש תהלים

אי הוה לך סנאין

למה אלהים זנחת לנצח (עד, א): (שימוש תהלים לפרק עד) אי היו לך סנאין מעיקין או רוחין מעיקין
 לך אמור יתיה ואת חזי ניסין.

זוהר תהלים

חרבן בית המקדש - ומזמן שהוא אין
 שמחה לפניו למעלה ולמטה
 שלחו באש מקדשך לארץ חללו משכן
 שמה (עד, ז): [זוהר ספר בראשית פ' נח
 (דף טא ע"ב) זוהר תורה] רבי אלעזר הלך אל
 רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמיו.
 כיון שראה אותו, התקין לו שטיח של
 פסוי במוטות של עץ, וישבו. אמר לו
 חמיו, אפשר ששמעת מאביך זה שכתוב
 (איכה ב) עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו
 אשר צוה מימי קדם? אמר לו, הרי פרשוה
 החברים, בצע אמרתו - שקרע האדרת
 שלו. אשר צוה מימי קדם - שהרי אותה
 האדרת צוה מאותם ימים ראשונים
 עליונים, וביום שחרב בית המקדש קרע
 אותה, משום שהאדרת הזו היא כבודו
 ותקונו, וקרע אותה. אמר לו, עשה ה'
 אשר זמם, וכי מלך חושב [קדם] להרע
 לבניו עד שלא יבאו לחטא?! אמר לו,
 (משל) למלך שהיה לו כלי יקר, ובכל יום
 היה פוחד עליו שלא ישבר והיה מסתפל
 בו ומצא חן בעיניו. לימים בא בנו והרגיו

הינו שכתוב עשה ה' אשר זמם.

בצע אמרתו וגו' (איכה ב) [האמרתו הזו

בתחלה ישבה בראש אמיר, והרי התעטרו

עטרה לראש ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם

ודאי, ואז עצבות לפניו בבתי החיצונים ודאי,

(ישעיה לג) והן אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא

ה' אלהים צבאות ביום ההוא וגו']. הינו בזמן

שנחרב בית המקדש. אבל בזמן אחר אין

חדוה לפני הקדוש ברוך הוא כמו זמן

שאובדים רשעי העולם ואותם שהרגיו

לפניו. זהו שכתוב (משלי יא) ובאבד רשעים

רנה. וכן בכל דור ודור שעושה דין ברשעי

מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ: ה אָמְרוּ בְּלִבָּם נִינֵם יַחַד שְׂרָפוּ כָּל מוֹעֲדֵי אֵל בְּאֶרֶץ: ט אוֹתֵינוּ
 לֹא רָאִינוּ אֵין עוֹד נְבִיא וְלֹא אִתְּנוּ יָדַע עַד מָה: י עַד מָתִי אֱלֹהִים יִחַרְף
 צַר וְנֶאֱזַן אֹיִב שְׁמֶךָ לְנֶצַח: יא לָמָּה תִּשְׁיֵב יַדְךָ וַיִּמְיָנְךָ מִקְרֵב (חֹקֵךְ) חִיקְךָ בְּלֵחַ:
 יב וְאֱלֹהִים יִחַרְף הַחַיִּים מִלְּפִי מִקְרָם פֶּעַל יִשׁוּעוֹת בְּקֵרֵב הָאֶרֶץ: יג אֵתָּה פּוֹרְרֵת בְּעוֹד
 ים שְׁבַרְתְּ רֹאשֵׁי תַנְיִנִים עַל הַמַּיִם: יד אֵתָּה רֹצֵצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן תַּתְּנֵנִי מֵאֲכַל
 לְעַם לְצִיִּים: טו אֵתָּה בְּקַעַת מַעַן וְנַחַל אֵתָּה הוֹכֵשֵׁת נְהַרוֹת אֵיתָן: טז לָךְ יוֹם
 אַף לָךְ לַיְלָה אֵתָּה הַכִּינּוֹת מְאֹר וְשִׁמְשׁ: יז אֵתָּה הַצַּבֵּת כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ קוֹץ
 וְחֹרֵף אֵתָּה יַצְרֵתָם: יח זְכַר זֹאת אֹיִב חֹרֵף יְהוָה וְעַם נָבַל נֶאֱצַו שְׁמֶךָ:
 יט אֵל תִּתֵּן לְחַיִּית נֶפֶשׁ תּוֹרֵךְ חַיִּית עֲנִיָּה אֵל תִּשְׁבַּח לְנֶצַח: כ הַבֵּט לְפָרִית פִּי

— זוהר תהלים —

העולם, חֲדוּה וְתִשְׁבַּחַת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי שְׁנִינוּ שְׂאִין חֲדוּה
 לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין
 בְּרָשָׁעִים אֲלֵא? בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁנַעֲשֶׂה
 דִין בְּרָשָׁעִים, חֲדוּוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת לְפָנֵי עַל
 שְׁנֵאֲבָדוּ מִהָעוֹלָם. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 כְּשֶׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַמִּתֵּן לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ
 אֵלָיו מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָּהֶם דִּין
 עַד שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [וְעַד] שְׁלֹא נִשְׁלַם
 חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית טו) כִּי לֹא שְׁלַם
 עוֹן הָאֱמוּרִי עַד הַנְּהָ, אֲזִי אֵין חֲדוּה לְפָנֵי,
 וְרַע לְפָנֵי עַל שְׁנֵאֲבָדוּ. וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה
 עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם? אֲלֵא
 הֵם גָּרְמוּ רַע לְעַצְמָם, שֶׁהֲרֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה דִין בְּטָרָם מְגִיעַ זְמַנָּם,
 אֲלֵא מִשּׁוֹם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִם יִשְׂרָאֵל לְהַרַע
 לָהֶם, וְלָכֵן עוֹשֶׂה בָּהֶם דִּין וּמֵאֲבָדָם
 מִהָעוֹלָם בְּלֹא הַזְמַן. וְזֶהוּ שְׂרַע לְפָנֵי.
 וְלָכֵן הַטְּבִיעַ מִצְרִים בְּיָם וְהָאֲבִיד שׁוֹנְאֵי
 יִשְׂרָאֵל בִּימֵי יְהוֹשָׁפָט, וְכֵן כָּלֵם, שֶׁהֲרֵי
 מִשּׁוֹם יִשְׂרָאֵל נֵאֲבָדוּ לְפָנֵי זְמַנָּם. אֲבָל
 כְּשֶׁהִשְׁלַם הַזְמַן שֶׁחָכַה לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ, אֲזִי

כָּל אָדָם שְׁמֹרִים קוֹלוֹ וּבּוֹכָה עַל חֲרָבַן
 הַבַּיִת זוֹכָה לְרֹאוֹתוֹ בִּישׁוּבוֹ וְשִׁמְחָתוֹ

הַבֵּט לְפָרִית פִּי מִלֵּאוּ מִחֲשַׁבֵי אֶרֶץ
 נְאוֹת חָמָס (עַד, ט): [וְתִיקוּנֵי זוּהַר
 (תִּיקוּן ד' וְכ"א)] רַבִּי יְהוּדָה הִיָּה יוֹשֵׁב לְפָנֵי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּא קוֹרָא, כְּתוּב (ישעיה נב)
 קוֹל צְפִיף נִשְׂאוֹ קוֹל יַחְדּוֹ יִרְנְנוּ. קוֹל
 צְפִיף, מִי הֵם צְפִיף? אֲלֵא אֵלֵה הֵם
 שְׁמַצְפִּים מְתֵי יְרַחֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְבָנוֹת אֵת בֵּיתוֹ. נִשְׂאוֹ קוֹל? יִשְׂאוֹ קוֹל
 הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה נִשְׂאוֹ קוֹל?
 אֲלֵא כָּל אָדָם שְׁבוּכָה וּמְרִים קוֹלוֹ עַל
 חֲרָבַן בֵּיתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זוֹכָה
 לָמָה שְׁכָתוּב אַחַר כָּךְ - יַחְדּוֹ יִרְנְנוּ, וְזוֹכָה
 לְרֹאוֹתוֹ מִיֹּשֵׁב בְּחֲדוּה.

מִלֵּאֵי מַחֲשָׁבֵי אֶרֶץ נְאוֹת חָמָס: כֹּא אֵל יֹשֵׁב דָּךְ נִבְלָם עֵינִי וְאֶבְיוֹן יִהְלֵל: שְׁמֹךְ:
 כִּי קוֹמָה אֱלֹהִים הַיְהוָה יִשְׁמַע הַיְהוָה וְיִשְׁמַע הַיְהוָה רִיבָה רִיבְךָ זָכֹר חֲרַפְתָּךְ מִנִּי נִבְלָ כָּל הַיּוֹם: כִּי אֵל
 תִּשְׁפַח קוֹל צִרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמוּךְ עֲלֵה תְּמוּד:

עה א לַמְנַצֵּחַ אֵל תִּשְׁחַת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: ב חוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים חוֹדִינוּ וְקָרוֹב שָׁמֶךָ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: ד נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבֵיהָ אֲנֹכִי תִבְנִיתִי עֲמוּנֹתֶיךָ סֶלֶח: ה אֲמַרְתִּי לְהוֹלִיל אֵל תְּהִלּוֹ וְלָרְשָׁעִים אֵל תִּרְיֵמוֹ קָרָן: ו אֵל תִּרְיֵמוֹ לְמָרוֹם קָרְנֶכֶם תִּדְבְּרוּ בְצַוָּאר עֲתָק: ז כִּי לֹא מוֹצֵא וּמַמְעַרְב וְלֹא מַמְדַּבֵּר הָרִים: ח כִּי אֱלֹהִים שִׁפֵּט

— ❦ שימוש תהלים ❦ —
להשפיל הגאווה

חוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים (עה, ב): [שימוש תהלים לפרק עה] לסליחת עון. השם שלו ה"ד. ה' מן ק' דצדיק דסוף המזמור בצרוף ה"ק. ד' מן "הודינו.

— ❦ זוהר תהלים ❦ —

צָרִיךְ לְהִזָּהַר בְּשׁוֹפָר וְלִדְעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכַוֵּן בוֹ

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף י"ג)] רַבִּי אֲבָא אָמַר, כְּתוּב (תהלים עה). כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט, אֲלֵמָּלָא שְׁעֵבַר הַדִּין שֶׁל יִצְחָק בְּמָקוֹם שִׁיעֶקֶב שׁוֹרָה (ונרפא) וְהַתְּכֵסָה (וירחיק) (והתבשם) שָׁם, אוֹי לְעוֹלָם שִׁיפְגֵשׁ בְּדִינוֹ.

וְסוֹד הַדָּבָר - (ישעיה 10) כִּי בְּאֵשׁ ה' נִשְׁפָּט. וְזוֹהֵי הַתְּבַשְׁמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְכִיּוֹן שְׁנַכְנַס לְמָקוֹמוֹ שֶׁל יִצְקָב, וְיִעֲקֹב אוֹחֵז בוֹ, אֲזִי הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְהַגְּחִילִים מִצְטַנְנִים. לְאָדָם שֶׁהִיָּה רוֹגֵז, וְחָגַר וְשָׁם עָלָיו כְּלֵי זִיז, וְיִצְא מְרַגֵּז לְהַרְגַּ אֲנָשִׁים. חָכָם אֶחָד עָמַד עַל הַפֶּתַח וְאִחֵז בוֹ. אָמַר: אֲלֵמָּלָא לֹא הַחֲזִיק בִּי וְתַפְס אוֹתִי, הָרִי הִיָּה נִמְצָא הָרֵג שֶׁל אֲנָשִׁים. בְּעוֹד שֶׁהַחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה וְאִחֵזוּ זֶה בְּזֶה, הַצְטַנְנֵן רָגְזוּ עַל שִׁיעֶצָא לְהַרְגַּ. יִצְא לְהוֹכִיחַ - מִי סוֹבֵל אֶת הָרֵגוֹ וְחִזַּק הַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? הֲוֵה אוֹמֵר, זֶה שֶׁעָמַד עַל הַפֶּתַח. כִּךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, אֵל תִּפְחָדוּ, הָרִי אֲנִי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, אֲכַל הַזְּדִירוֹ בְּיוֹם הַזֶּה וְתִנּוּ לִי כַח. בְּמָה? בְּשׁוֹפָר. שְׂאֵם נִמְצָא קוֹל הַשׁוֹפָר כְּרָאוֹי וּמְכֻנָּיִם בוֹ לְמַטָּה, אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, וְכֹו מִתְעַטְרִים הָאֲבוֹת, וְעוֹמְדִים בְּמִשְׁכְּנֵנוּ שֶׁל יִעֲקֹב. וְלִכֵּן צָרִיךְ לְהִזָּהַר בְּשׁוֹפָר וְלִדְעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכַוֵּן בוֹ.

וְאִין לָךְ קוֹל בְּשׁוֹפָר שְׁלֹא עוֹלָה רְקִיעַ אֶחָד, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ, נוֹתְנִים מָקוֹם לְאוֹתוֹ קוֹל. וְמָה אוֹמְרִים? (יואל ב) וְה' נָתַן קוֹלוֹ לְפָנַי חִילוֹ וְגו'. וְעוֹמֵד אוֹתוֹ הַקּוֹל בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ, עַד שְׁבָא קוֹל אַחַר, וְנוֹעֵדוּ (והתעוררו) יַחְדָּו, וְעוֹלִים בְּזוּוֹג לְרְקִיעַ אַחַר. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, יֵשׁ קוֹל שֶׁמְעֵלָה קוֹל, וְמָה הוּא? אוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁל תְּקִיעַתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַטָּה. וְכִיּוֹן שֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּל הַקּוֹלוֹת הַלְלוּ שֶׁלְמַטָּה וְעוֹלִים לְאוֹתוֹ רְקִיעַ עָלְיוֹן שֶׁהַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שׁוֹרָה בוֹ, מִתְעַטְרִים (נועדים) כָּלָם לְפָנַי הַמְּלֶךְ, וְאֵז הַכְּסָאוֹת

זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים: ט כִּי כּוֹס בְּיַד יְתוֹאֲמֵי יֵינִן חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה
 אֶף שְׁמֵרִיהָ יִמְצֵו יִשְׁתּוּ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ: י וְאֲנִי אֲגִיד לְעֹלָם אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: יא וְכָל כְּרָנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה כְּרָנוֹת צְדִיק:

זוהר תהלים

ישפיל - מי שגורם להשפיל את השכינה ממקומה, וזה ירים - מי שגורם להעלותה ממקומה, שחטאי ישראל משפילים אותה למטה, וזכיותיהם מעלים אותה למקומה, הרי צדיק הוא מי שעושה זכיות להעלותה למקומה.

יש יין טוב ויש יין רע

וַיֵּין חָמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַּר מִזֶּה (עה, ט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)].
 כמו ששנינו, יש יין ויש יין. כף גם יש כוס ויש כוס, והכל - זו לטוב וזו לרע. יין לטוב, שכתוב (תהלים קד) ויין ישמח ללב אנוש. ויין לרע, שכתוב (שם עה) ויין חמר מלא מסך וגו'. כוס לטוב, שכתוב (שם קטז) כוס ישועות אשא. כוס לרע, שכתוב (ישעיה נא) כוס חמתו, כוס התרעלה. כמו שיש בצד הקדשה היכלות וממנים הכל לטוב, ורוחות קדושות וכל הצדדים הקדושים - כף גם יש בצד הטמאה היכלות וממנים כלם לרע, ורוחות טמאות ממנות וכל הצדדים הטמאים. וזה פנגד זה, כמו יצר הטוב ויצר הרע, והכל בסוד אחד.

עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן. ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

חטאי ישראל משפילים את השכינה למטה וזכיותיהם מעלים אותה למקומה

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)]. מאזני צדק שתי זרועות, אבני צדק שני צמודי אמת, הן צדק צדיק, וכשהעמוד האמצעי מרחק ממנה, הוא משפט, ובו כתוב כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. זה

וזו « לַמְנַצֵּחַ בְּנִינַת מְזֻמָּר לְאַסְפָּה שִׁיר: ב נֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ: ג וַיְהִי בְשָׁלֹם סָבוּ וּמַעֲזֹנְתוֹ בְּצִיּוֹן: ד שְׁמֹחַ שֹׁבֵר
 רִשְׁפֵי קָשָׁת מִגֵּן וְחָרֵב וּמְלַחֲמָה סֵלָה: ה נֶאֱזָר אֶתְּהָ אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף:
 ו אֲשֶׁתּוֹלְלוּ אֲבִירֵי לֵב נִמְזוּ שְׁנַתֶּם וְלֹא מִצְאוּ כָּל אֲנָשִׁי חֵיל יְדִיהֶם: ז מִנְעַרְתֶּךָ
 אֱלֹהֵי יְעֻקֵּב נִרְדָּם וְרָכַב נְסוּם: ח אֶתְּהָ נִזְרָא אֶתְּהָ וּמִי יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ
 מֵאֵז אֲפָד: ט מִשְׁמַיִם הַשְׁמַעֲתָ דִּין אֶרֶץ יִרְאָה וְשָׁקְטָה: י בְּקוּם לְמִשְׁפַּט
 אֱלֹהִים לְחֹשִׁיעַ כָּל עַגְוֵי אֶרֶץ סֵלָה: יא כִּי חֲמַת אָדָם תִּדְוָךָ שְׁאֲרִית
 חֲמַת תַּחֲזֹר: יב נִדְרוֹ וְשִׁלְמוֹ לִיהוָה אֱלֹהֵי יְעֻזְבֵּת כָּם כָּל סְבִיבָיו יוֹכִילוּ
 שִׁי לְמוֹרָא: יג יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נִזְרָא לְמַלְכֵי אֶרֶץ:

 שימוש תהלים

להנצל מאש וממים

נודע ביהודה אלהים (עו, ב): [שימוש תהלים לפרק עו] להנצל מאש וממים.

 זוהר תהלים

הוא בעולם: אם יקבלו בני ישראל את
 התורה - מוטב, ואם לא - יחזר העולם
 לתהו ובהו. כיון שראתה הארץ שהרי
 הזמין הקדוש ברוך הוא לכל העמים
 לקבל התורה ולא קבלו, ומכל העמים
 לא נשארו אלא ישראל לבדם, חשבה
 הארץ שישאל לא יקבלו כמותם,
 ומשום זה ארץ רעשה. כיון שאמרו
 נעשה ונשמע, מיד שקטה, זהו שכתוב
 (תהלים עו) ארץ יראתה ושקטה. יראתה
 בהתחלה, ולבסוף ושקטה.

התורה לא נתנה אלא למי שיש בו ברית
 קדש - אם יקבלו בני ישראל את התורה
 - מוטב ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו
 משמים השמעת דין ארץ יראתה ושקטה
 (עו, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ב.)]
 אמר רבי יוסי, (שופטים ה) ה' בצאתך
 משעיר בצעדתך משדה אדום ארץ רעשה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא שב משעיר,
 שלא קבלו את התורה, ארץ רעשה וגו'.
 מה הטעם רעשה? משום שרצתה לחזר
 לתהו ובהו, שפך התנה הקדוש ברוך

טו לחודש

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל יְדִיתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעֲקָה קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דְרָשְׁתִּי
 יְדֵי לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה
 אֲשִׁיחָה וְתִתְעַמֵּף רוּחִי סֵלָה: ה אֲחֹזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:
 ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בַלַּיְלָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה
 וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי וְלֹא יִסֹּף לְרַצוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנֹצַח
 חֲסִדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וָדָר: י הַשִּׁבְחָה חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה:
 יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא שְׁנוֹת יָמַין עֲלִיּוֹן: יב (אֹכִיר) אֲזַכְּרָה מֵעַלְלִי יְהִי כִי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי כְּכֹל פְּעֻלָּה וּבְעֵלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים
 בִּפְקֻדָּשׁ דְּרַבְּךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פִלֵּא הוֹדַעְתָּ
 בְּעַמִּים עוֹד: טז גְּאֻלְתָּ בְּזוֹעַ עַמְּךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּזְכֹּר סֵלָה: יז רְאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים
 רְאוּךָ מַיִם יְחִילוּ אֵף וַיִּגְזַזוּ תְהוֹמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת קוֹל נָתַנוּ שְׁחָקִים

טו לחודש
 טו לחודש
 טו לחודש

שימוש תהלים

שלא תפול ביום צרה

קולי אל אלהים (עז, ב): [שימוש תהלים לפרק עז] טוב להרגילו שלא יפול בשום צרה.

טו לחודש
 טו לחודש
 טו לחודש

זוהר תהלים

אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יְחִילוּ. אֲמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: הֲרַג אֶת כָּל הָאוֹכְלוֹסִים הַלָּלוּ,
 וְאַחַר כֵּךְ זָרַק אוֹתָם הַחוּצָה, אַחַר כֵּךְ פָּסַח
 הַיָּם עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב מִרְכַּבַּת פְּרָעָה
 וְחִילוּ יָרָה בָּיָם.

צְדִיקֵי הָאָמֶת הַלָּלוּ שְׁאוּהֲבִים אֶת הַקְּבִ"ה
 הָעוֹלָם מִתְקִים בְּעִבְרוֹם וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל
 הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת שֶׁלְמַעֲלָה וּלְמַטָּה

אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בַלַּיְלָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה
 וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי (עז, ט): [זוהר ח"ג פ' 9'
 אַחֲרֵי מוֹת (דף טו. סח.) זוהר תורה] רַבִּי חֲזִיא
 פְּתַח, (ישעיה כו) נַפְשִׁי אוֹיְתָךְ בַּלַּיְלָה אֵף
 רוּחִי בְקִרְבִי אֲשַׁחֲרֶךָ וְגו'. נַפְשִׁי אוֹיְתָךְ

עֲנֵן כְּפִילוֹת הַלְשׁוֹן - חֶלֶק מִיִּמְיָךְ כְּדֵי
 שְׁיַעֲבְרוּ בְּנֵי

רְאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יְחִילוּ (עז, יז):
 [זוהר שמות פ' בשלח (דף ג"ו)] רַבִּי

יְהוּדָה פְּתַח וְאָמַר, (תהלים עז) רְאוּךָ מַיִם
 אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יְחִילוּ וְגו'. בְּשַׁעַה
 שְׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם, אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְמַלְאָךְ הַמְּמַנֶּה עַל הַיָּם: חֶלֶק מִיִּמְיָךְ!
 אֲמַר לוֹ: לָמָּה? אֲמַר לוֹ: כְּדֵי שְׁבִנֵי יַעֲבְרוּ
 בְּתוֹכָךְ. אֲמַר לוֹ: מַדַּת הַגְּאֻלָּה הִיא אֲמַת,
 אֲבָל מַה שׁוֹנִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה? עַל תְּנַאי זֶה
 עָשִׂיתִי אֶת הַיָּם כְּשֶׁבְרָאתִי אֶת הָעוֹלָם. מַה
 עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? עוֹרֵר אֶת גְּבוּרָתוֹ
 וְנִקְמְטוּ הַמַּיִם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב רְאוּךָ מַיִם

אֵף הַצָּרִיף יִתְהַלְכוּ: יֵט קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגַל הַאִירוֹ בְּרָקִים תִּבְלֵ רְגֹזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם יִרְבֶּךָ (ושביליך) וְשִׁבְלֶיךָ בַּיּוֹם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נַחֲתָ בְּצֵאן עַמְּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

— זוהר תהלים —

לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל. כְּלוֹמַר, יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק, וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם מִמֶּנּוּ. מִתִּי צָדֵק לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל? כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָה – זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא בֶּא רְאֵה, הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ נִדְרָעוֹת (נפגשות) (משתתפות) כְּאֶחָד לְעוֹלָמִים. לְמַדְנוּ, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה שֶׁצָּרִיף אָדָם לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁלֵמְדָנוּ וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׂיֵּאֵהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְזוֹהִי אֶהְבָּה שְׁלֵמָה, אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ. כְּמוֹ שְׁאֵלָה נִדְבָקִים בְּגוּף, וְהַגּוּף אוֹהֵב אוֹתָם, (זא) כִּף יִדְבֵּק אָדָם לְאֶהֱבֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ לְדָבֵק בּוֹ. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב נֶפֶשִׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָה, (כלומר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבָּה רַבָּה בְּלִילָה, שֶׁצָּרִיף אָדָם מֵאַהֲבָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַמֵּד בְּכָל לֵילָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעַבְדוּתוֹ עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַבֶּקֶר, וְיִמְשֹׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד. שֶׁשְׁנִינּוּ, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שִׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבָּה כְּזוֹ, וְצִדִּיקֵי הָאָמֶת הִלְלוּ שִׂאוֹהֲבִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּף, הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזוּרוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁלֵמְעָלָה וְלִמְטָה... וְכָל מָה שֶׁגּוֹזֵר עַל הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

בְּלִילָה, נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָה הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מַהוּ נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ? אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשְׁחַרְךָ הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֹא כִּף לְמַדְנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: נִפְשֵׁי וְרוּחִי אֶתָּה. מִשׁוּם כִּף אוֹיְתָךְ לְדָבֵק בְּךָ, וְאֲשַׁחֲרֶךָ לְמַצֵּא אֶת רְצוֹנְךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשִׁעָה שְׁאָדָם יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, יוֹצֵאת נֶפֶשׁוֹ, עוֹלָה וּמְעִידָה בְּאָדָם עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה בְּכָל הַיּוֹם. הַגּוּף אוֹמֵר לְנֶפֶשׁ: נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָה, אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ.

דָּבָר אַחֵר, נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ – אֶמְרָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ בְּלִילָה, בְּעוֹד שְׁאֲנוּ בְּגִלְוֹת בֵּין הָעַמִּים, וּמְנוּעָה נִפְשֵׁי מִכָּל רַע (ושבעה נִפְשֵׁי מִכָּל הַבְּיוֹנוֹת) שֶׁקְּשׁוּרָה בֵּין הָעַמִּים, נִפְשֵׁי אוֹיְתָךְ, כְּדִי לְשׁוּב לְמִקּוּמִי. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, כְּלוֹמַר, אֵף עַל גִּב שְׁהֵם מִשְׁעַבְדִּים אֶת בְּנֵי בְּכָל שְׁעַבּוּד, רוּחַ הַקְּדוֹשׁ לֹא זֹזָה מִמֶּנִּי כְּדִי לְשַׁחַר אוֹיְתָךְ וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתֶיךָ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּעוֹד שֶׁנִּפְשֵׁי בִי, אוֹיְתָךְ בְּלִילָה. מָה הַטַּעַם בְּלִילָה? אֲלֹא מִשׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת בְּשִׁעָה הַזֹּאת צָרִיכָה לְחַמֵּד אוֹיְתָךְ. אֵף רוּחִי בְּקַרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךָ, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר בִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, אֲשַׁחֲרֶךָ בְּהִתְעוֹרְרוֹת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְן שֶׁהַמִּשְׁפָּט יוֹרֵד לְאָרֶץ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם, אֲזִי צָדֵק

עח « משכיל לאסף האזינה עמי תורתו הפיו אונכם לאמרי פי: ב אפתחה במשל פי אביעה חירות מני קדם: ג אשר שמענו ונרעם ואבותינו ספרו לנו: ד לא נבחר מפניהם לדור אחרון מספרים תהלות יהוה ועוזו ונבלאותיו אשר עשה: ה ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל אשר צנה את אבותינו להודיעם לבניהם: ו למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם: ז וישימו באלהים כסלם ולא ישבחו מעללי אל ומצותיו ונצרו: ח ולא יהיו כאבותם דור סורר ומרה דור לא הבין לבו ולא נאמנה את אל רוחו: ט בני אפרים נושקו רומי קשת הפכו ביום קרב: י לא שמרו ברית אלהים וכתורתו מאנו ללכת: יא וישבחו עלילותיו ונבלאותיו אשר הרקם: יב נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען: יג בקע ים ויעבירם

— שמוש תהלים —

להיות לחן ולחסד בעיני המלכות

משכיל לאסף האזינה (עח, א): [שימוש תהלים לפרק עח] טוב להיות לחן ולחסד לפני המלכות.

— זוהר תהלים —

כהן גדול צריך להיות תלמיד חכם ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל וגו' (עח, ה): [זוהר חדש מדרש רות (ד) רבי חידקא ורבי שמעון בר יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי שמעון לרבי חידקא, הרי שנינו, נכרי ועוסק בתורה הוא כמו כהן גדול. מה הטעם שקל אותו לכהן גדול, והרי כתוב (תהלים עח) ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל. הקדוש ברוך הוא נתן אותה לישראל, לקבל עליה שחר לעולם הבא. ומי שלא קבלוה, לא מקבלים עליהם שחר בעולם הבא. שפך אמר רבי עקיבא, ישראל שעמדו על הר סיני, מקבלים עליה שחר. נכרים שלא עמדו על הר סיני, אין מקבלים עליה שחר. ואתה אמרת, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא כמו כהן גדול?!

אמר לו, כמו כהן גדול עם הארץ שנינו ודאי. שאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מה שכתוב (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוה בה - אפלו ממזר תלמיד חכם עדיף מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. והואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שחר, ועליו כתוב (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עקר של עבודה, אין עבודתו עבודה. ואמר רבי יודא, מנין שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם? שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ, אין מקבל עליה שחר. כך גוי העוסק בתורה - הואיל והוא גוי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל שחר.

וַיֵּצֵב מוֹם כְּמוֹ נֶדֶד יִד וַיִּנְחָם בְּעֵינָיו יוֹמָם וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: טו יִבְקַע צָרִים
 בַּמִּדְבָּר וַיִּשְׁק בְּתַהֲמוֹת רַבָּה: טז וַיִּזְצֵא נוֹזְלִים מִסְּלַע וַיִּזְרַד בְּנִהְרֹת מוֹם:
 יז וַיִּזְסִיפוּ עוֹד לַחֲטָא לֹא לַמְּרוֹת עֲלִיּוֹן בְּצִיָּה: יח וַיִּנְסוּ אֵל בַּלְבָּבָם לִשְׂאֵל אֶבֶל
 לְנַפְשָׁם: יט וַיְדַבְּרוּ בְּאֱלֹהִים וַיִּתְעַבְּרוּ אֲמָרוּ הַיּוֹבֵל אֵל לַעֲרֹף שְׁלַחַן בַּמִּדְבָּר: כ הֵן
 הִבִּיחַ צוֹר וַיִּזְוֹבוּ מוֹם וּנְחָלִים יִשְׁטַפוּ הֲגַם לֶחֶם יוֹבֵל תַּת אִם יִכִּין שְׂאֵר לַעֲמוֹ:
 כא לִבְנֵי שְׂמֵעַ יְהוָה וַיִּתְעַבְּרָ וַאֲשׁ נִשְׁקָה בַּיַּעֲקֹב וְגַם אִף עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל:
 כב כִּי לֹא הֵאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים וְלֹא כָּטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: כג וַיִּצְוּ שְׁחָקִים מִמַּעַל
 וְדַלְתֵי שָׁמַיִם פָּתַח: כד וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּתֵּן לָמוֹ: כה לֶחֶם
 אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לֶחֶם לְשִׁבְעֵ: כו יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעוֹז

— זוהר תהלים —

עֲלִיּוֹן, שְׁכֵתוֹב הַנְּגִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
 הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 הוּא נִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם זֶה.
 חֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִזְוֹנוּ מִמְקוֹם
 אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, וּמַהוּ? כְּפִתּוֹב (קַהֲלַת ז)
 הַחֲכָמָה תַּחֲזִיחַ בְּעֲלִיָּהּ. מְקוֹם יוֹתֵר עֲלִיּוֹן.
 אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן, לָמָּה חִלְשָׁה
 נַפְשָׁם יוֹתֵר מִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי שְׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם בְּכַח וַחֲזָק יֵתֵר נִרְאִים לְהַמְצִיא
 (הֵם יוֹתֵר)? אָמַר לוֹ, יִפְּהָ שְׂאֵלָתְךָ. בֵּא רְאֵה,
 כָּל מְזוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּאִים
 מִלְמַעְלָה. אוֹתוֹ מְזוֹן שְׂבָא מִן הַשָּׁמַיִם
 וְהָאֲרִץ, זֶה מְזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְזוֹן
 שֶׁל הַכֹּל, וְהוּא מְזוֹן גַּם וְעַב. וְאוֹתוֹ מְזוֹן
 שְׂבָא יוֹתֵר מִלְמַעְלָה, הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּדִקִּיק,
 שְׂבָא מִמְקוֹם שְׁנִמְצָא הַדִּין, וְזֶהוּ הַמְּזוֹן
 שְׂאֵכְלוּ יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיצְאוּ מִמִּצְרַיִם. [וְיוֹתֵר
 דְּדִקִּיק] הַמְּזוֹן שְׁנִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ
 זְמַן בַּמִּדְבָּר, מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא שְׁמַיִם,
 הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּדִקִּיק, שְׁנִכְנַס יוֹתֵר לְנַפְשׁ
 מִהַכֹּל, וְנִפְרַד יוֹתֵר מִהַגּוֹף, וְנִקְרָא לָהֶם
 אֲבִירִים.

כָּל יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ
 לְעִיר אֲנַפִּין

לָהֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ (שֵׁחַ, כח): [זוהר
 שְׁמוֹת פ' הַמּוֹן (דף ט"א):] וּבֵא רְאֵה, כָּל
 יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ לְעִיר
 אֲנַפִּין, וּמִתְבָּרְכִים כָּל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים
 הַקְּדוֹשִׁים, וּמֵאוֹתוֹ טַל נִשְׁפָּע לְאֵלוֹ
 שְׁלִמְטָה, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֹנִים מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים,
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵאֶכְלוּ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שם
 טח) לָהֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ, וּמֵאוֹתוֹ מְזוֹן
 אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כִּמָּה בְּנֵי אָדָם נִזְוֹנִים בְּזְמַן הַזֶּה מִמֶּנּוּ, וּמִי
 הֵם? אֵלוֹ הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלַיְלֹת. וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ מֵאוֹתוֹ
 מְזוֹן מִמֶּשׁ? לֹא, אֵלָא כְּעֵין אוֹתוֹ מְזוֹן
 מִמֶּשׁ שְׁשִׁקוֹל עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם. בֵּא רְאֵה,
 כְּשִׁנְכַּנְסוּ יִשְׂרָאֵל וַנְּדַבְּקוּ בַּמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ
 מִשׁוּם גְּלוּי שֶׁל הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אֲזַי זָכוּ
 לְאֶכְל לָהֶם אַחַר עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה
 בַּתְּחִלָּה. בַּתְּחִלָּה, כְּשִׁיצְאוּ מִמִּצְרַיִם, נִכְנְסוּ
 לְלֶחֶם שְׁנִקְרָא מִצָּה, וְכַעַת זָכוּ וְנִכְנְסוּ
 לְאֶכְל לָהֶם אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, מִמְקוֹם

— זוהר תהלים —

מזון ממקום שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכלן.

מִזוֹן עֲלִיּוֹן קָדוֹשׁ וְנִכְבָּד זֶהוּ מִזוֹנוֹת שֶׁל רִחוֹת וּנְשָׁמוֹת, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל מְקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן, (מאותו מקום שנקרא נועם ה'). וְהִנְכָּבֵד מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהוּא מִזוֹן שֶׁבֶא מְחַכְמָה עֲלִיּוֹנָה. מֵהַ טֵעַם מִמְּקוֹם זֶה? מִשׁוֹם שֶׁתּוֹרָה יִצְאָה מִמְּחַכְמָה עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה נִכְנָסִים בְּעֵקֶר שְׂרָשִׁיָּה, וְלִכֵּן מִזוֹנָם בֶּא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם קָדוֹשׁ עֲלִיּוֹן. בֶּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יָדוּ. אָמַר, אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׁעֵמְדָתִי בַּדְּבָרִים הַלְלוּ! אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת, שְׂזוֹכִים לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (דברים ל) כִּי הוּא חַיִּיךָ וְאַרְךָ יָמֶיךָ.

אֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת - כְּמוֹ פּוֹלָאֲכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה

לָחֶם אֲבִירִים אֲכִלָּה אִישׁ (עח, כח): [זוהר חדש מדרש רות (דף ק"ה):] שְׁנֵית - נְטִילַת יָדִים קִדְּם אֲכִילָה, מֵהַ טֵעַם? מִשׁוֹם שֶׁאֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמִּלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה. שֶׁכֵּף אָמַר רַב הַמְּנַנָּא סְבָא, מֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים עח) לָחֶם אֲבִירִים אֲכַל אִישׁ - הַלָּחֶם שֶׁמִּלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים. מֵהַ יוֹצֵא מִזֶּה? אֵלֵא מָה מִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה וּבְנְקִיּוֹת - אִף יִשְׂרָאֵל כֵּן צְרִיכִים לְאָכַל בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה, שֶׁכְּתוּב (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם. אֵלֵא מִיָּם רֵאשׁוֹנִים. וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים - אֵלֵא מִיָּם אַחֲרוֹנִים. כִּי קָדוֹשׁ - זֶה שְׁמֵן טוֹב. אֲנִי ה' - זו בְּרַפְּתָה

הַמִּזוֹן הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבָרִים, אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שְׂאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה, וְלֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְהֵינּוּ מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן נִכְבָּד עַל הַכֹּל, וְנִקְרָא חֲכָמָה. לִכֵּן חָלַשׁ גּוֹף הַחֲבָרִים יוֹתֵר מִבְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי לֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה מִמְּקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן נִכְבָּד מֵהַכֹּל. וְלִכֵּן אוֹתוֹ מִזוֹן דְּקִיק מִן הַדְּקִיק יוֹתֵר מֵהַכֹּל. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב הַמְּחַכְמָה תַּחֲזִיחַ בְּעַלְיָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל הַגּוֹף שִׁיכוֹל לְהַזוֹן בְּמִזוֹן הַנְּפֶשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כֵּף הוּא. אֲבָל בְּזִמְנָן הַזֶּה אִיךָ נִמְצְאִים מִזוֹנוֹת אֵלֶּיךָ? אָמַר לוֹ, וְדַאי שִׁיפָּה שְׂאֵלָת. בֶּא רֵאָה, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, מִזוֹן רֵאשׁוֹן הוּא מִזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ שֶׁבֶא מִשְׁמִים וְאַרְץ, וְהוּא מִזוֹן הַגּוֹף (של הכל). מִזוֹן שֶׁהוּא יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ, אוֹתוֹ שֶׁהוּא יוֹתֵר דְּקִיר, וּבֶא מִמְּקוֹם שֶׁהָדִין שְׂרוּי, שֶׁנִּקְרָא צְדָק, וְזֶהוּ מִזוֹן הָעֲנִיִּים. וְסוּד הַדְּבָר - מִי שֶׁמִּשְׁלִים לְעַנִּי, מִשְׁלִים לוֹ אוֹת אַחַת וְנַעֲשֶׂה צְדָקָה, וְסוּד זֶה - (משלי יא) גִּמְלַל נִפְשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד. גְּמִילוֹת חֶסֶדִים מִשְׁמַע, שֶׁהָרִי בְּדִין שְׂרוּי, וְהַשְּׁלִים לוֹ חֶסֶד, אִזּוֹ הוּא רַחֲמִים. מִזוֹן יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵאֵלָה, הוּא מִזוֹן עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וְהוּא דְּקִיק מִכָּלֵם, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל חוֹלִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים מא) ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עַרְשׁ דְּרִי כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכְתָּ בְּחַלְיוֹ. ה' דּוֹקָא. מֵהַ טֵעַם? מִשׁוֹם שֶׁחוֹלִים הִלְלוּ אֵינָם נְזוֹנִים אֵלֵא בְּאוֹתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ. נוֹמְהוּ, חֵלֵב וְדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מה) לַהֲקָרִיב לִי חֵלֵב וְדָם. וְזֶהוּ

תִּימָן: כו וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם כְּעָפָר שָׂאֵר וּבַחֹל יָמִים עוֹף פָּנָף: כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מַחְנֵהוּ
 סָבִיב לְמַשְׁבְּנֵתָיו: כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁפְּעוּ מְאֹד וַתֵּאָוֶתֶם יְבֹא לָהֶם: ל לא זָרוּ
 מִתֵּאֲוֹתֶם עוֹד אֲכָלֶם בְּפִיחֶם: לא וְאִף אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} עָלָה בָהֶם וַיִּהְרֹג
 בְּמַשְׁמִינֵיהֶם וּבַחֲזוּרֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּרִיעַ: לב בְּכָל זֹאת חָטְאוּ עוֹד וְלֹא הֵאֱמִינוּ
 בְּנִפְלְאוֹתָיו: לג וַיִּכַּל בַּהֶבֶל יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֶם בַּבְּהִלָּה: לד אִם הֲרָגֶם וַדַּרְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ
 וְשִׁחֲרוּ אֵל: לה וַיִּזְכְּרוּ בִּי אֱלֹהִים ^{תִּפְתָּחוּ} צִוְרִים וְאֵל עֲלִיּוֹן גֹּאֲלִים: לו וַיִּפְתְּחוּ
 בְּפִיחֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ: לו וְלִבָּם לא נִבּוֹן עֲמוֹ וְלֹא נֶאֱמְנוּ בְּכִרְתוֹ:

— זוהר תהלים —

יָדָיו וְאָכַל. אוֹתוֹ הֶעֱנִי קָם מֵהַשְּׁלֶחַן וְהִלָּךְ
 לו. קָרָא לוֹ וְאָמַר לוֹ: שָׁב בְּמִקְוֶמְךָ וְאָכַל!
 אָמַר לוֹ: חַס וְשָׁלוֹם שְׁאֵנִי אֲכַל עִמָּךְ,
 שְׁעֲלִיךָ כְּתוּב (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם
 רַע עֵינַי וְכוּ', וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁמַאֲכֻלְךָ
 טָמֵא, וְכְתוּב (ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
 וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכָל מִי שְׁשׁוּרָה עָלָיו רוּחַ רַע
 עֵינַי, מְקַבֵּל טְמָאָה סְתוּמָה, שְׁאִין לָהּ
 פְּתִיחוֹת כָּלֵל. בֵּא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
 וְנִתְּנוּ לְאוֹתוֹ הֶעֱנִי מֵאָה זִוּיִם. בְּכֹה רַבִּי
 חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת! וְמָה הֶעֱנִי,
 שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מֵעֵינַי, וְשֹׁמֵר עֲצוּמוֹ, וְלֹא
 חֲשַׁשׁ אֲלֵא לְכַבּוֹד אֲדוֹנוֹ - כִּמָּה שְׁכָר טוֹב
 עֲתִיד לְמִי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַמְּזוּן. וְכַךְ אוֹמְרִים. וְהִתְקַדְשְׁתֶּם, שְׁכָל
 הָאוֹכֵל בַּקְדוּשָׁה וּבִטְהָרָה וּבִנְקִיּוֹת, נִדְמָה
 לְמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שֶׁהֵם קְדוּשִׁים. וְשִׁפְתוֹב כִּי
 קְדוּשׁ אֲנִי ה', מְלַמֵּד שְׁצָרִיךְ כּוֹנֵה בְּכִרְפַּת
 הַמְּזוּן. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם,
 אֲכִילְתוּ טָמֵא. וְהַשְׁכִּינָה מָה הִיא אוֹמְרָת?
 (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְאֵל
 תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתָּיו. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁיִישׁ
 מִדַּת פְּרַעְנוֹת בְּעוֹלָם, וְשָׁמוֹ עֵינַי הֶרַע. וְכָל
 הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אוֹתָהּ הַמְּדָה שֶׁל
 פְּרַעְנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל
 שְׁלָהּ הִיא נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

שְׁכָר אָמַר רַב הַמְּנַנֵּן סָבֵא, שְׁתֵּי מִדּוֹת
 עוֹמְדוֹת עַל שְׁלֶחַנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת
 מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ
 יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמְרָת: זֶהוּ שְׁלֶחַנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִגִּיחָה יָדִיהָ עַל
 רֵאשׁוֹ וְאוֹמְרָת לוֹ: עַבְדִּי אָתָּה, עַבְדּוֹ שֶׁל
 מְקוֹם אָתָּה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.
 וְכִשְׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת
 רַע אוֹמְרָת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו
 וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע
 עֵינַי. מַעֲשֶׂה הִיָּה בְּכָבֵל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן
 אוֹתוֹ הֶעֱנִי לְאָכַל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נָטַל

יְחוּד שֶׁל תִּפְלָה וּבִרְכָה תְּלוּי בַּדְּבוּר וּבְדַבַּר הַפֶּה
 וַיִּפְתְּחוּ בְּפִיחֶם וּבִלְשׁוֹנָם וְכִזְבוּ לוֹ וְלִבָּם
 לֹא נִבּוֹן עֲמוֹ (עח, לו): [זוהר חדש 9'

בהר (דף ט"א.)] וַיִּדְבַּר ה' כו', (במדבר ו) כֹּה
 תְּבָרְכוּ. בֵּא וְרָאָה, כִּיּוֹן שֶׁשִּׁיחַ סִיִּים תִּפְלְתוּ
 וְכֵא לְכַרְךָ בְּרַפְת כֹּהֲנִים, צָרִיךְ וְדֹאֵי לְכַוֵּן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְכַרְךָ אֶת הָעַם הַקְּדוּשׁ.
 שְׁבִמְעֶשֶׂה וּבְדַבּוּר קוֹשֵׁר אֶת קֶשֶׁר הַיְחוּד,
 וַיִּמְצָא שְׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים

לח והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

— זוהר תהלים —

ח"א פ' בראשית (דף כג:)) ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים, ולכן מתפללים (תהלים עח) והוא רחום יכפר עון - זה סמאל שהוא נחש. ולא ישחית - זה המשחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבעה ממנים הם, ותלויים מהם שבעים, ובכל רקיע ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצוה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממך. שם ה' פרושה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהו"ה על הראש בתפלה שהיא אדני"י (יהו"ה), מיד בלם בורחים. זהו שקתוב (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

בשבת אין דין גיהנום אכילו לרשע הגדול ביותר אלא אם כן רשע שחלל שבת תמיד [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"א:)] בכל ערב שבת כשמתקדש היום, הכרוזים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנום: הסתלקו דיני הרשעים, שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)

ותחתונים. ואז צריך לו הש"ץ לומר יברכה ה' - כלפי ההיכל, וישמרך - להסתכל לצד ימינו, להמשיך חוט של חסד על העם הקדוש בראשונה. ואחר כך יאמר יאר ה' כלפי ההיכל. פניו אליך ויחנך, ויסתכל לצד שמאלו, ליחד בימין, משום שמקור הברכה הוא מצד הימין. ואז כל הצד של שמאל מסתלק, ואין נזק כלל. ואז, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, וזהי תפלה שלמה.

אוי לו למי שבא לפתות את אדונו בלב רחוק ולא ברצון שלם, כמו שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. וזהו שליח הצבור, שיתבונן בראשונה בצד שמאלו, כדי שיתעורר צד הדין בראשונה, ועל ידו יש פרווד ולא קשור. שהיחוד של תפלה וברכה תלוי בדבור ובדבר הפה, והכל תלוי בעקר המעשה. ומי שלא מכיר את עקר המעשה, אין עבודתו עבודה. ואם פוגם המעשה בדבור, לא נמצא מקום להשרות בו ברכה, ואין תפלתו תפלה, ונפגם אותו האיש למעלה ולמטה. אוי לאותו האיש שפוגם תפלתו, עבודת רבונו. עליו כתוב (ישעיה א) כי תבאו לראות כו', רמס חצרי לא תוסיפו הביא וגו', לא אוכל און ועצרה.

אם תפלה אינה שלמה כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה

והוא רחום יכפר עון וגו' (עח, לח): [זוהר

— זהו זה תהלים —

אותו גוף לקברו, ונדונים שניהם, זה לצדו וזה לצדו. וכל זה בעוד שהגוף קים על בריו, שהרי כיון שהגוף נתעכל, אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא כתוב בו, ולא יעיר כל חמתו. כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין כראוי לו. כיון שהגוף נתעכל, דין הרוח שוכך. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו. ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שהרי אין להם כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים. ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר, הרי הדין שוכך מהכל, פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם, ומעטים הם בעולם.

אימתי יש דין גיהנום - תקנת והוא רחום - ומדוע אין אומרים אותה בימים טובים

[זוהר חדש מדרש רות (דף ע"ג א')] ושלשה ממנים שולטים בגיהנום מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חמה. וכל האחרים ממנים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים,

אבל אש הגיהנום לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנום שואלים עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים להם: אלה הם הרשעים שפפרו בקדוש ברוך הוא ועברו על כל התורה. משום שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה לעולמים. וכל אותם הרשעים יוצאים ממקומם, ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנום לעיני הרשעים, ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנום. וכל אותם הרשעים ששם סוככים את אותו הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש ברוך הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו! זהו שכתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. כי תולעתם לא תמות - מן הגוף. ואשם לא תכבה - מן הנשמה. והיו דראון לכל בשר - והיו די ראון, עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.

רבי יוסי אמר, ודאי כך זה, משום ששבת היא כנגד כל התורה, והתורה היא אש - משום שעברו על אש התורה, הרי אש הגיהנום דולק, שלא שוכך מעליהם לעולמים. אמר רבי יהודה, לאחר כשיוצאת שבת, בא אותו מלאך ומחזיר

לֹא יִזְכָּר כִּי בָשָׂר הָיְתָה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב: מ כַּמָּה יִמְרוּזְהוּ בַּמְדָּבָר יַעֲצִיבוּהוּ

זוהר תהלים

הדין מן העולם, והרשעים בגיהנם יש להם מנוחה, ומלאכי חבלה אינם שולטים עליהם משעה שקדש היום.

ועל כן אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי חבלה.

ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך המגן על הרשעים בשבת, להורות שפכר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל. לשומר שהיה מלקה את הרשעים. בא המלך להגן עליהם, ושם אותו לפניו. כיון שעומד לפני המלך, מי שמפחידם במלכות, האין זה קלונו של המלך? כך המלך הוא השבת, נוטל את רשעי הגיהנם לפניו, ומגן עליהם, וכל השומרים מעבירים מלפני המלך. מי שנוטל רצועה לפני המלך ומפחיד אותם, האין הוא קלונו של המלך? והוא הדין שאין לומר שומר עמו ישראל.

אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא ישוב לעולם שאלו הם שעושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (עח, לט): זוהר - תיקוני זוהר תקנא

תלתין (דף 97 עג) זוהר תורה] הַנְּתִיב הַשְּׁנִי, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם. מֵה זֶה וְרוּחַ? אֵלֶּא בּוֹדָאֵי בְּזִמְן שֶׁהַשְּׂכִינָה יוֹרְדַת לְגִלוֹת, הָרוּחַ הַזֶּה נוֹשֶׁבֶת עַל אוֹתָם שְׂמַתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, מִשׁוּם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת בֵּינֵיהֶם, וְהָרוּחַ הַזֶּה נַעֲשִׂית קוֹל, וְתֹאמַר כֵּן: אוֹתָם יִשְׁנִים שְׁשָׁנָה

ודנים בהם נפשותם של רשעים. וכל אותם כמות של מלאכי חבלה, כלם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם צוחים ואמרים: וי וי! ואין מרחם עליהם. ועל כל אלו השלשה ממנים, עם שאר כמות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר עליהם הפתוב (ישעיה טו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאיביו. כנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפלת ערבית, כל הלילה, דנים לאותם אשר (שם כט) היה במחשך מעשיהם וגו', ומהרהרים הרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הפתוב (שם) והיה במחשך מעשיהם וגו'. (מיכה ב) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על כלם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר ג) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחדה של גיהנם. ולפיכך תקנו בתפלת ערבית כל ימי השבוע, והוא רחום יכפר עון. על כי מאותה שעה שתחשך, דנים את הרשעים בגיהנם על ידי המשחיתים, שהם משחית אף וחמה. וכלם נכללים בזה של והוא רחום. משחית, זהו שכתוב (תהלים עח) ולא ישחית. אף, שכתוב והרבה להשיב אפו. חמה, שכתוב ולא יעיר כל חמתו. ולפיכך תקנו לומר והוא רחום בימי החל ולא בשבת. שכיון שנכנס שבת, מסתלק

בִּישׁוּמוֹן: מא וַיָּשׁוּבוּ וַיִּנְסוּ אֶל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל חֲתוּנוֹ: מב לא זָכְרוּ אֶת יְהוָה יוֹם
 אֲשֶׁר פָּדָם מִנִּי צָר: מג אֲשֶׁר שָׁם בְּמִצְרַיִם אֲתוּתוֹ וּמִפְתּוֹ בְּשֹׁדֵה צֹעַן:
 מד וַיַּחַפְּדוּ לָדָם יְאִרִיחֵם וְנִזְלִיחֵם כֹּל יִשְׁתִּיּוֹן: מה יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֹב וַיֹּאכְלֵם
 וַצַּפְרָדַע וַתִּשְׁחִיתֵם: מו וַיִּתֵּן לְחִסְיָל יְבוּלָם וַיִּנְעֵם לְאַרְבֶּה: מז יַחְרֹג בְּפָרֶד גַּפְנָם
 וַשְׁקִמוֹתֵם בַּחֲנַמַּל: מח וַיִּסְגֵּר לְבָרֶד בְּעֵירִים וּמִקְנֵיהֶם לְרֹשָׁפִים: מט יִשְׁלַח בָּם
 חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וַצָּרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים: נ יִפְלֹם נְתִיב לְאַפּוֹ לֹא חֲשָׂד
 מִמּוֹת נַפְשָׁם וַחֲתִיָּם לְדַבֵּר הַסְּגִיר: נא וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֵאשִׁית אוֹנִים
 בְּאַחֲלֵי חָם: נב וַיִּסַּע בְּצֹאן עֲמוֹ וַיִּנְהַגֵם בַּעֲדָר בַּמִּדְבָּר: נג וַיִּנְחַם לְבַטַח וְלֹא פָחַדוּ
 וְאֵת אוֹיְבֵיהֶם פָּסָה הַיָּם: נד וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קְדִשׁוֹ הַר זֶה קִנְיַתָּה יְמִינוֹ: נה וַיִּגְרַשׁ
 מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם וַיִּפְּלֵם בַּחֲבַל נַחֲלָה וַיִּשְׁבֵן בְּאַחֲלֵיהֶם שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: נו וַיִּנְסוּ
 וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים ^{הַמִּשְׁתַּחֲוִי} עֲלִיּוֹן וְעֲדוּתוֹ לֹא שָׁמְרוּ: נז וַיִּסְגְּרוּ וַיִּבְגְּדוּ בְּאֲבוֹתָם
 נְהַפְּכוּ בְּקִשְׁת רְמִיָּה: נח וַיִּבְעִיסוּהוּ בְּכִמוֹתֵם וּבְפִסְלֵיהֶם וַקְּנִיאֻהוּ: נט שָׁמַע
 אֱלֹהִים ^{הַמִּשְׁתַּחֲוִי} וַיִּתְעַבֵּר וַיִּמָּאֵם מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל: ס וַיִּמַּשׁ מִשְׁבֵּן שְׁלוֹ אֶחָל שִׁבֵן
 בְּאֲדָם: סא וַיִּתֵּן לְשָׁבִי עִזּוֹ וַתִּפְאַרְתּוֹ בֵּיד צָר: סב וַיִּסְגֵּר לְחֶרֶב עֲמוֹ וּבִנְחַלְתּוֹ
 הַתְּעַבֵּר: סג בַּחֲרוֹרֵי אֶבְלָה אֵשׁ וּבַתּוֹלְתּוֹ לֹא הוֹלְלוּ: סד בַּחֲנִיּוֹ בַּחֲרֹב נִפְלוּ
 וְאִלְמִנְתּוֹ לֹא תִבְכְּיֶנָּה: סה וַיִּקַּץ בְּיָשָׁן אֲדָנִי בְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיּוֹן: סו וַיֵּךְ צָרוֹ
 אַחֲזֹר חֲרַפַּת עוֹלָם נָתַן לְמוֹ: סז וַיִּמָּאֵם בְּאַחֲל יוֹסֵף וּבִשְׁבַט אֶפְרַיִם לֹא בָחַר:
 סח וַיִּבְחַר אֶת שִׁבְט יְהוּדָה אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב: סט וַיִּכֵּן כְּמוֹ רְמִים מִקְדִּישׁוֹ
 בְּאַרְצֵי יִסְדָּה לְעוֹלָם: ע וַיִּבְחַר בְּדוֹד עֲבָדוֹ וַיִּקְחֵהוּ מִמִּבְּלָאת צֹאן: עא מֵאַחַר
 עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ לְרַעוּת בְּיַעֲקֹב עֲמוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ: עב וַיִּרְעַם בָּתָם לְכָבוֹ
 וּבַתְּבוֹנוֹת כִּפְיוֹ יִנְחָם:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

כְּצִיץ הַשְּׂדֵה, כָּל הַחֶסֶד שְׁעוֹשִׂים, עוֹשִׂים
 לְעֶצְמָם. וְאֶפְלוּ כָּל אֵלוֹ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה, כָּל חֶסֶד שְׁעוֹשִׂים - לְעֶצְמָם
 עוֹשִׂים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּזְכֹּר כִּי בִשָׁר הִמָּה רוּחַ
 הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, וְזוֹהֵי רוּחוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ, אוֹי לָהֶם מִי שְׂגוֹרָמִים שִׁילֵךְ לוֹ מִן
 הָעוֹלָם וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, שְׂאֵלוֹ הֵם

בַּנְּחִירֵיהֶם, סְתוּמֵי הָעֵינַיִם וְאֲטוּמֵי הַלֵּב,
 קוֹמוּ וְהִתְעוֹרְרוּ אֶל הַשְּׂכִינָה, שֵׁישׁ לְכֶם לֵב
 בְּלֵי הַשְּׂכָל לְדַעַת אוֹתָהּ, וְהִיא בֵּינֵיכֶם.
 וְסוּד הַדָּבָר - קוֹל אוֹמֵר קְרָא, כְּמוֹ קְרָא נָא
 הַיֵּשׁ עוֹנֵךְ וְאֵל מִי מִקְדוּשִׁים תִּפְנֶה, וְהִיא
 אוֹמֶרֶת מָה אֶקְרָא, כָּל הַבִּשָׁר חֲצִיר, הַכֹּל
 הֵם כְּבִהְמוֹת שְׂאוּכְלוֹת חֲצִיר, וְכֹל חֶסֶדוֹ

טז לחודש

עט א מזמור לאספה אלהים ^{תקנתה תהלים} באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים: ב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסדיך לחיתו ארץ: ג שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר: ד היינו חרפה לשבנינו לעג וקלם לסביבותינו: ה עד מה יהוה ^{תקנתה תהלים} תאנה לנצח תבער כמו אש קנאתך: ו שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמה לא קראו: ז כי אבל את יעקב ואת נוהו השמו: ח אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד: ט עזרנו אלהי ^{תקנתה תהלים} ישענו על דבר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להכניע שונאים

אלהים באו גוים (עט, א): [שימוש תהלים לפרק עט] טוב לאמרו להמית שונאים.

— זוהר תהלים —

בא לחטא לפניו כבתחלה - אותם חטאים ראשונים שהעביר מלפניו, חשב עליהם, ולכן כתוב אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך וגו'. שאם רחמיך לא יקדימו על ישראל, לא יוכלו לעמד בעולם. משום שכמה הם בעלי הדין הקשה, בעלי מגנים, וכמה מלשינים שעומדים עליהם שלישראל למעלה, ואלמלא שהקדים הקדוש ברוך הוא רחמים על ישראל, עד שלא ישגיח בדינם, לא יוכלו לעמד בעולם. ועל זה מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד, דלות של מעשים טובים, דלות של מעשים כשרים [לפני הקדוש ברוך הוא]. בא תראה, אלמלא יסגלו ישראל מעשים כשרים לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו עומדים עמים עובדי כוכבים ומזלות בעולם, אבל ישראל הם גורמים לשאר עמים עובדי כוכבים ומזלות לזקף ראשיהם בעולם. שאלמלא ישראל לא היו חוטאים לפני הקדוש ברוך

הקב"ה כרחם אב על בנים ואין זוכר לנו העונות

אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. (עט, ח): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רבי חזקיה ורבי יוסי ורבי יהודה היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, כל אחד ואחד מאתנו יאמר דברי תורה. פתח רבי יהודה ואמר, (תהלים עט) אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. בא ראה, הקדוש ברוך הוא, באהבת ישראל אוהב אותם, שהם גורלו וירשתו, לא מסתכל אחר בדינם, פרט לו לבדו. וכיון שהוא מסתכל בדינם, מתמלא עליהם רחמים, משום שהוא כאב שמרחם על הבנים, כמו שנאמר (שם קג) כרחם אב על בנים רחם ה' וגו'. וכיון שנמצאים להם חטאים, מעביר אותם ראשון ראשון, עד שמעביר כלם מלפניו. וכיון שהעביר כלם מלפניו, לא נשארים עליהם חטאים לתת שלטון לצד האחר של דין עליהם.

כבוד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: י לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: יא תְּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנַקֵּת אֶסִּיר בְּגִדְלִי וְרוּעֵךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ: יב וְהִשָּׁב לִשְׂבָּנֵינוּ שְׂבָעֲתִים אֵל חֵיקֶם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְנוּ אֲדָנֵי: יג וְאֲנַחְנוּ עִמָּךָ וְצִיאַן מִרְעִיתֶךָ גֹּדֵדָה לָךְ לְעֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָר תְּהַלֵּלְתֶּךָ:

— זוהר תהלים —

הוא, שְׁאָר עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת נִכְפָּים לְפָנֶיהֶם. וּבֹא רֵא, אֶלְמָלָא שְׁהַמְשִׁיכוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂים רָעִים לְצַד אַחַר בְּאָרְץ הַקְּדוּשָׁה, הָרִי נִתְבָּאָר, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת בְּאָרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא הִגְלוּ מֵעַל הָאָרֶץ, וְעַל זֶה כְּתוּב כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד, שְׁאִין לָנוּ מַעֲשֵׂים כְּשָׂרִים כְּרֹאוּי, וְלִכֵּן כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד מֵהַר יְקַדְמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ

וְלִסְבַּל אֶת הַגְּלוּת. אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת, פּוֹתְחִים סְפָרִים, וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים, וְרוֹאִים שְׂכַתוּבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וּמִתְנַחֲמִים בְּגְלוּתָם, וְשְׁאָר הָעַמִּים מִחֲרָפִים וּמִגְדָּפִים אוֹתָם וְאוֹמְרִים: אֵיזָה אֱלֹהֵיכֶם? אֵיזָה אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵתָם אוֹמְרִים שְׂמַעְתְּדוֹת לָכֶם, וְכִי כָּל עַמִּי הָאָרֶץ יִתְבַּיְשׁוּ מִכֶּם?

זֶהוּ שְׂכַתוּב, (שם טו) שְׂמָעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם וְגו'.

מָה זֶה הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ? אֵלֹו שְׂסָבְלוּ כְּמָה רְעוֹת, כְּמָה שְׂמוֹעוֹת שְׂמָעוּ אֵלָה עַל אֵלָה וְאֵלָה אַחַר אֵלָה וְחָרְדוּ עֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל חֲרָדָה שְׂמָעֵנוּ פָּחַד וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אוֹתָם חֲרָדִים תְּמִיד אֵל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין. אָמְרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם - אֵלָה הֵם אַחֲיֵיכֶם בְּנֵי עֶשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם - כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (איכה ד) סוּרוּ טָמֵא קְרָאוּ לָמוֹ. שְׁאִין עִם שְׂמִבְזִים אוֹתָם בְּפָנִים וְרוֹקְקִים בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְּנֵי אָדוּם, וְכֹלֵם אוֹמְרִים שְׂטֵמָאִים כְּמוֹ נְדָה, וְזֶהוּ מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׂמִי יִכְבַּד ה', אָנוּ (שְׂאוֹמְרִים) בְּנֵי אֵל חַי, שְׂבָנוּ יִתְכַּבֵּד שְׂמוֹ, אָנוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא גְדוֹל, (בְּרַאשִׁית כז) עֶשׂוֹ בָנוּ הַגְּדֹל. וּבִשְׁם הַזֶּה נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדוֹל, (תהלים קמה) גְדוֹל

אֶלְמָלָא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוּבִים בַּתּוֹרָה לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד וְלִסְבַּל אֶת הַגְּלוּת אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת פּוֹתְחִים סְפָרִים וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוּבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּב"ה עֲלֵיהֶם וּמִתְנַחֲמִים בְּגְלוּתָם

לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: יא תְּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנַקֵּת אֶסִּיר בְּגִדְלִי וְרוּעֵךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ: יב וְהִשָּׁב לִשְׂבָּנֵינוּ שְׂבָעֲתִים אֵל חֵיקֶם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְנוּ אֲדָנֵי: יג וְאֲנַחְנוּ עִמָּךָ וְצִיאַן מִרְעִיתֶךָ גֹּדֵדָה לָךְ לְעֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָר תְּהַלֵּלְתֶּךָ:

הַשְּׂפוּדָה (עמ' ט): [זוהר ח"ב (דף קפ"ח): זוהר תורה] פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יִבְשׁוּ וְיִכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי הָאֱמֶת, וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהֶם כְּמָה רְעוֹת בְּגְלוּתָם. וְאֶלְמָלָא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוּבִים בַּתּוֹרָה, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שתולה קללתו באחר, משום שאתם
אומרים שאז יבשו ויכלמו, ומשום כך
רוח הקדש היתה אומרת הדבר כך, ועל
זה הן יבשו ויכלמו כל הנחירים כך. מי הם
כל הנחירים כך? אלה שחזקו את נחיריהם
ברגז עליך בגלות הזו. באותו זמן יבשו
ויכלמו מכל הטובות שיראו אצל ישראל.

ה' ומהלל מאד. אנו בני הגדול, והוא
גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'. אבל אתם
קטנים מהכל, כתוב יעקב בנה הקטן, איה
אלהיכם? איה אותן טובות שיתבישו כל
העמים משמתכם? מי יתן ונראה
בשמתכם כמו שאתם אומרים, והם
יבשו, (רוח הקדש אומר והם יבשו) (עוד, כמי) כמי

ב א לְמַנְצַח אֵל שְׁשָׁנִים עֲדוּת לְאַסֵּף מְזֻמּוֹר: ב רַעַה יִשְׂרָאֵל הָאֲזִינָה נִחַג כְּצֹאן
 יוֹסֵף יֵשֵׁב תְּכַרְכְּבִים הוֹפִיעָה: ג לִפְנֵי אַפְרַיִם וּבְנֵימָן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה אֶת
 גְּבוּרְתָךְ וְלָכָה לִישַׁעְתָּה לָנוּ: ד אֱלֹהִים תְּהַלְלֵם הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךְ וְנִשְׁעָה:
 ה יְהוָה־יִתְּנָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד מְתֵי עֲשֵׂנָת בַּת־פִּלַּת עֲמֹד: ו הַאֲכִלְתֶּם
 לֶחֶם דְּמָעָה וַתִּשְׁקֹמוּ בְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תְּשִׁימוּנוּ מְדוּן לְשִׁבְנוּנוּ וְאִיבִינוּ יִלְעִנוּ
 לָמוּ: ח אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו וְהָאֵר פְּנֵיךְ וְנִשְׁעָה: ט גִּפְן מִמְצָרִים תִּסְיַע
 תִּגְרַשׁ גּוֹיִם וַתִּטְעָה: י פְּנִית לִפְנֵיהָ וַתִּשְׂרַשׁ שְׂרָשִׁיהָ וַתִּמְלֵא אֶרֶץ: יא כֶּסֶף הַרִים
 צִלָּה וְעֲנַפֵּיהָ אֲרִזֵי אֵל: יב תִּשְׁלַח קַצִּירָה עַד יָם וְאֵל נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ: יג לָמָּה פָּרַצְתָּ
 גְּדִרְיָה וְאֲרוּחָה כָּל עַבְרֵי דָרְךָ: יד יְכַרְסֶמְנָה חֲזִיר מִיַּעַר וְזִיז שְׂדֵי יַרְעֵנָה: טו אֱלֹהִים

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לבל תעבוד עבודת מינות

רועה ישראל (פ, ב): [שימוש תהלים לפרק פ] טוב לאמרו לבל תעבוד עבודת אלילים.

===== זוהר תהלים =====

אין שבור כגפן בנטיעתו שבור בענביו
 שבור שהם כתושים בין הרגלים

גפן ממצרים תסיע וגו' (פ, ט): [זוהר ח"ב

רעיא מהימנא (דף 97 עק)] אמר רועה הנאמן

וכך מכל האילנות אין שבור כגפן.

בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם

כתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים

שלה כתושים. בגלות נמשלו ישראל להם,

זהו שכתוב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע.

וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה'

צבאות בית ישראל. וכמו זה ישראל

משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי

תאר. ומשום כך (תהלים קכח) אשתך כגפן

פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים.

סמוך זה לזה, משום שהם שבורים

בגלות. ואחר שיהיו נקיים מתוך פסלת,

יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף על גבי

המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות

למנורה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסף
 לכוכבים ומזלות. שערכ רב הם יין
 שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומהם
 משמדים, מינים, אפיקורסים, משמדים
 לעברות שבכל התורה כלה.

וישראל שנאמר בהם, ויתעברו בגוים
 וילמדו מעשיהם. עד שיהיו

דרוכים בין רגליהם, בגלות הם לא נבררו

מהם. ובשבילם אמר דוד, עליו השלום,

(שם מט) למה אירא בימי רע עון עקבי

יסבני. ועליהם אמר שלמה (שיר השירים א)

צאי לך בעקבי הצאן. ביעקב. שעליו

נאמר אל הנחש הקדמוני שפתה את חנה,

(בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו

עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים

לתפוחים ולכל הריחות הטובים, כמו

שביציאת מצרים, שכתוב בה (שיר השירים ח)

תחת התפוח עוררתך:

צְבָאוֹת שׁוֹב נָא הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת: מִן וּכְנָה אֲשֶׁר נִמְעָה
 וְיִמְיָךְ וְעַל בֶּן אֲמֻצָּתָה לְךָ: יוֹ שְׂרָפָה בְּאֵשׁ בְּסוּחָה מִנְעֵרַת פְּנִיךָ יֹאבְדוּ: יְהִי תַחִי
 יְרֵךְ עַל אִישׁ וְיִמְיָךְ עַל בֶּן אָדָם אֲמֻצָּת לְךָ: יֵשׁ וְלֹא נִסּוּג מִמֶּךָ תַחֲנוּנֵי וּבִשְׂמֹךְ
 נִקְרָא: כִּי יִחַזְקֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו הָאֵל פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה:

זוהר תהלים

ענני החלומות וכחותם

הרחמים הבאים מלפני כסא הכבוד על ידי
 שמיעת קול השופר

תקעו בחדש שופר וגו' (פא, ד): [זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלח.)] וְחֵלוֹם הוּא דְרָגָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא חִיצוֹנָה, שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, חֵלוֹם
 הוּא אֶחָד מִשְׁשֵׁים שֶׁל נְבוּאָה, מָה הַטַּעַם?
 מִשׁוּם שֶׁבָּא מִדְּרָגָה שְׁשִׁית לְמַטָּה, וְהָרֵי
 נִתְבָּאֵר. בֹּא רְאֵה, הַחֵלוֹם נִרְאֶה לְכֻלָּם,
 מִשׁוּם שֶׁחֵלוֹם בָּא מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְיִוָּרֵד
 בְּכַמָּה דְרָגוֹת, וְנִרְאֶה חֵלוֹם, אֶפְלוּ לְחִיבִים
 וְאֶפְלוּ לְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזּוֹלוֹת. מִשׁוּם
 שֶׁלְפָעֲמִים לּוֹקְחִים חֵלוֹם וְשׁוֹמְעִים אוֹתָם
 הַמֵּינִים הָרַעִים, וּמוֹדִיעִים לְבְנֵי אָדָם.
 מֵהֵם שְׁצוֹחֲקִים [בְּהֵם] עַל בְּנֵי אָדָם
 וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים פּוֹזְבִים, וְלְפָעֲמִים
 שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי אַמְת, וְלְפָעֲמִים שֶׁהֵם
 שְׁלוּחִים לְרַשְׁעִים וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
 עֲלִיוֹנִים. מָה כָּתוּב בְּרִשְׁעֵי הַזֶּה? רְאֵה
 חֵלוֹם אַמְת, שְׁכָתוּב וּבְגִפְנֵי שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים.
 מֵהֵי גִפֶּן? זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים
 פ) הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת.
 מִשָּׁמַיִם, שְׁהָרֵי מִמָּקוֹם זֶה נִזְרָקָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאֲמַר (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ.
 וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת, גְּפֶן שֶׁהִיא זֹאת, וְדָאֵי.
 שְׁלֶשָׁה שְׂרִיגִים - כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית כט)
 שְׁלֶשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ. וְהִיא
 כְּפִרְחַת - שְׁכָתוּב (מַלְכִים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכֵמַת
 שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵאִירָה הַלְּבָנָה. עֲלֵתָה נְצִה - זוֹ
 יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה.

ואותו מקטרג מתערבב, שחושב לשלט
 בדין ולקטרג בעולם, ורואה
 שמתעוררים רחמים. אז מתערבב ותש
 כחו ולא יכול לעשות דבר, והקדוש ברוך
 הוא דן את העולם ברחמים. שאם תאמר
 שנעשה דין - לא כן! אלא מתחברים
 רחמים עם דין, והעולם נדון ברחמים. בא
 ראה, כתוב (תהלים פא) תקעו בחדש שופר

—== זוהר תהלים ==—

מתערבב ולא יודע כלום ולא יכול לשלט.

והקדוש ברוך הוא דן את ישראל ברחמים וחס עליהם ומוצא להם זמן כל אותם עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים לקבל את כל אותם השבים לפניו ולכפר להם מחטאייהם ומעלה אותם ליום הכפורים. ועל זה בכל מצוה הקדוש ברוך הוא את ישראל לעשות מעשה, כדי שלא ישלט עליהם מי שלא צריך ולא ישלט עליהם הדין ויהיו כלם צדיקים בארץ כאהבת האב על הבנים [בני אדם], והכל תלוי במעשה ובדבורים, והרי בארנו הדברים.

בפסה ליום חגנו, שהלבנה מתכסה, שהרי אז שולט הנחש הרע ויכול להזיק לעולם. וכשמתעוררים רחמים, עולה הלבנה ומעברת משם, והוא מתערבב ולא יכול לשלט, ועובר שלא יתקרב לשם, ולכן בראש השנה צריך לערבב אותו כמי שמתעורר משנתו ולא יודע כלום. ביום הכפורים צריך לנוח ולעשות לו נחת רוח בשעיר שמקריבים לו, ואז מתהפך לסגור על ישראל, אבל ביום של ראש השנה מתערבב, שלא יודע ולא יכול לעשות כלום. רואה התעוררות של רחמים עולים מלמטה ורחמים מלמעלה והלבנה עולה ביניהם, אז הוא

פא א לְמִנְצַח עַל הַגִּתִּית לְאַסֵּף: ב הַרְנִינוּ לְאֱלֹהִים עֲזֹנֵנו הָרִיעֵנו לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ זְמֵרָה וְתִנּוּ תֵּף כַּנּוֹר נְעִים עִם נֶבֶל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגְנוֹ: ה בִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

לְמוֹ שֵׁי לוֹ מַחֲשָׁבוֹת עֲבוּדָה זָרָה

הַרְנִינוּ לְאֱלֹהִים (פא, ב): [שימוש תהלים לפרק פא] ג"כ לבל תעבוד ע"א.

זוהר תהלים

אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָהֶם וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): [זוהר ויקרא 9' אָמֹר (דף צ"ח:)] בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שם פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגְנוֹ. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָהֶם, וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (יהושע כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמְּקוֹם רְחוֹק הַתְּרַצָּה בָהֶם וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, וְכָתוּב, וַאֲקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם מֵעֶבֶר הַנְּהַר וְגו'. בַּפְּסוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכָל שֶׁפֶן יְהוֹשֻׁעַ?

אָא כָּל הַתּוֹרָה נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ נִסְתַּר וְנִגְלָה, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוּשׁ, וְעַל כֵּן הִיא נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ. אִם יְהוֹשֻׁעַ וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים, לְמָה כָּתוּב כֹּה אָמַר ה'? אֶלָּא וַדַּאי סֵתֵר הַדְּבָר - הַטּוֹב הָרַב שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַתְּרַצָּה בְּאֲבוֹת, וְעָשָׂה אוֹתָם מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה

חֵק וּמִשְׁפָּט - דִּין רַפְּיָא וְדִינָא קִשְׁיָא

תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): [זוהר ח"ג

9' פנחס (דף קל"א:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

ו עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע:
ז הסירותי מסבל שכמו בפיו מדוד תעברנה: ח בצרה קראת ואחלצה אענך

זוהר תהלים

אדם גלויים לפניו? אלא שלא לתן פתחון
פה לבני אדם. ראה מה כתוב ולוט? ישב
בשער סדם, שהיה יושב לנסות את
הבריות.

יוסף הצדיק - למד שבעים לשון ולשון
הקדש ביותר

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
פנחס (דף ר"ג): רבי חייא פתח, (תהלים

פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. הרי פרשוה
שלמד שבעים לשון, ולשון הקדש יותר.
זהו שכתוב (סם) שפת לא ידעתי אשמע.
אבל מה זו עדות? בא וראה, בשעה
שאשת פוטיפר אחזה בו לאותו הדבר,
עשה יוסף עצמו כמי שלא יודע לשונה,
וכן בכל יום עד אותה שעה אחרונה,
שכתוב (בראשית ט) ותתפשהו בבגדו. מה
זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו
כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת
בנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה
אמריה החליקה. מה בא להשמיענו? אלא
כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר
לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה'
שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו.
גם כאן התוספה י' בפניחם על שקנא בזה.

יוסף נקרא צדיק כל - ובו תורה שבכתב

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף ל"ג): יוסף הכיר את

הקדוש ברוך הוא מתוך האספקלריה

פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו.
תקעו בחדש שופר, מהו בחדש? זה בית
דין רפה, שנקרא חדש. בכסה - (כסא של
העולם העליון, כסא של אות ה', זה פחד יצחק שהוא
כסא למלך העליון. עוד בכסה) זה דין קשה, פחד
יצחק. דין שמתכסה תמיד, שאין הוא דין
בגלוי. כי חק - זה דין רפה. ומשפט - זה
דין (קשה). ושניהם הם כאחד. בגלל זה שני
מים, ושניהם בסוד אחד.

כל הכובש את יצרו - מחיל עליו את
מלכות השמים

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
וירא, מדרש הנעלם (דף ק"ג): רבי פתח
בפסוק זה, (שופטים ג) ואלה הגוים אשר
הניח ה' לנסותכם את ישראל. אמר רבי,
ראיתי באותו עולם, [ואין העולם] עומד
[ואין מעלה] אלא באותם ששולטים על
רצון לבם, שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף
שמו וגו'. אמר רב יהודה, למה זכה יוסף
לאותה המעלה והמלכות? בשביל שכבש
יצרו. ששנינו, כל הכובש את יצרו, מחיל
עליו את מלכות השמים. שאמר רב אחא,
לא ברא הקדוש ברוך הוא את היצר הרע
אלא לנסות בו בני אדם. והאם רוצה
הקדוש ברוך הוא לנסות בני אדם? כן.
שאמר רב אחא, מנין לנו? משכתוב (דברים
יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות
והמופת וגו', כי מנסה ה' אלהיכם וגו'.
ולמה צריך נסיון, שהרי כל מעשי בני